

---

datum en -tijd

13 oktober 2021 (13.30-15.00)

Meeting

Werklijn 1 – kansen voor kwetsbare huishoudens
CD Energieke Wijken, Duurzaam en Sociaal

Aanwezig: Regien van Adrichem, Henk Jan Bierling, Reinier Romijn, Sanne van Oort, Anke van Hal, Roland Kluskens (Arnhem), Mirjam Lamme (Zayaz), Marlies van Geel (Tilburg), Guido La Rose (Tilburg), Hans Moerenhout (Tiwos), Hans Goorhuis (Zeist), Marianne Arts (Weert), Ferry Aerts (Den Bosch)

Afwezig: Lianne Mack (Rotterdam), Hans van Ammers (Arnhem), Mila Verdonk (Zeist), Evert-Jan Roelofsen (Zeist),

1. *Opening*

Vandaag zijn een aantal nieuwe personen vanuit Tilburg aangehaakt bij werklijn 1

2. *Vraagstukken voor werklijn 1*

In het document dat Regien gedeeld heeft staan de vraagstukken per werklijn van de City Deal. Deze vraagstukken zijn gedestilleerd uit de two-pagers en uit de verschillende gesprekken die gevoerd zijn. De vraagstukken zijn divers, namelijk overkoepelende vragen en gerichte vragen. Voor vandaag is het doel naar gerichte vraagstukken te komen.

Anke van Hal licht de relatie tussen het experimentenprogramma en de City Deal toe. Vanuit het experimentenprogramma is gekeken hoe de energietransitie als hefboom gebruikt kan worden om kwetsbare wijken te verbeteren. De relatie met de City Deal is dat in het experimentenprogramma gekeken is naar mogelijkheden binnen de huidige omstandigheden, terwijl in de City Deal met experimenteerruimte en innovaties de context ook veranderd kan worden.

Reacties vanuit de steden:

- Zeist

Voldoende aanknopingspunten om stappen verder te zetten.

- Tilburg

Herkenning van punten die door Tilburg zijn aangeleverd. Op dit moment leven we nog in twee verschillende werelden, namelijk sociaal domein en fysiek domein. Kijken hoe we elkaar in lopende lijnen kunnen ontmoeten en versterken. Vooral benieuwd naar financiële middelen die er al zijn in de verschillende domeinen van duurzaam en sociaal. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat we geen huishoudens overslaan (duurzaam) en hoe zorgen we ervoor dat alle kwetsbare huishoudens mee kunnen liften. Wat voor mogelijkheden zijn er om mee te experimenteren, bijvoorbeeld een time-out regeling of een afwijkingsbevoegdheid. En hoe kun je met een dergelijke regeling opschalen?

Er is al heel veel achter de voordeur en er zijn veel mensen die achter de voordeur willen komen. Tegelijkertijd zijn burgers tegenwoordig meer wantrouwend naar de overheid. Verder is er het spanningsveld waarin de burger in het hier en nu leeft waar wij op de lange termijn denken. Verder speelt er al e.e.a. in Tilburg, maar kunnen mensen dit vinden en willen ze deze hulp ook? Tot slot is er het spanningsveld tussen kwetsbare groepen met armoede en de investering die volgt vanuit verduurzaming.

- Weert

In algemene zin vooral het samenbrengen van het fysieke en het sociale domein. Daarbij ook de verschillende budgetten samenbrengen.

- Arnhem

De vragen zijn herkenbaar in de Arnhemse praktijk. Wat met name relevant is, is de samenkomst van leefwereld vs. systeemwereld. Door financiën en tijdsdruk vanuit gemeente vaak lineaire interventies. De doelen zijn enkelvoudig, terwijl de aanpak in de

wijken vraagt om integraliteit (naast CO2 ook groen, circulariteit en sociale vraagstukken). Dit is een ingewikkeld vraagstuk.

- Tiwos
Er zit een verschil tussen het sociaal domein en de leefwereld in sommige kwetsbare wijken. De notitie is opgedeeld in stukjes, maar in een gezin is geen verdeling in domeinen en kokers. De vraag is hoe we dit slim kunnen combineren. Het is belangrijk om direct contact te maken met huishoudens en vanuit die logica naar koppelkansen te kijken.
- Zayaz
In de praktijk zie je verzuiling. Bij de corporaties is het al ingewikkeld om fysiek en sociaal bij elkaar te brengen, laat staan vanuit verschillende domeinen en organisaties.
- Den Bosch
Gebrek aan geld of structurele armoede loopt als rode draad door de huishoudens in kwetsbare wijken. De hoge tijdsdruk van de warmtetransitie in een buurt combineert vaak lastig met de lange termijn aanpak om uit de schulden te komen. De energietransitie is de aanleiding om met deze vraagstukken aan de slag te gaan, maar daarin komen ook meerdere koppelkansen naar voren. Deze koppelkansen kunnen ook aanknooppunten bieden om daar vervolgens de energietransitie in mee te nemen. Op zoek naar een manier waarop sociale problematiek ook duidelijk mee genomen wordt. Druk vanuit de fysieke hoek opleggen, werkt controversieel.

3. *Koppeling experimentenprogramma (Anke van Hal)*

Het experimentenprogramma is gebaseerd op een casus uit Toronto. Een van de uitgangspunten die daar naar voren kwam was het vrijmaken van ambtenaren om zich te verdiepen in de vragen die er lopen, de zgn 'scharrelambtenaren'.

Soms is de energietransitie de dominante lijn en soms is het sociale domein de dominante lijn. Op basis van de invalshoek kun je inzet plegen en met oplossingen op maat komen.

Reactie van Anke op de vraagstukken

- Sociale wijkaanpak vergroten door middel van de energietransitie.
- M.b.t. de koppelkansen is er niet één wondermiddel. Er kunnen handvatten uit naar voren komen, maar de aanpak moet lokaal vormgegeven worden.
- Hoe adreseer je de vraagstukken? Uitwerking hiervan is de dubbel duurzaam aanpak.
- Woonfraude en ondermijning zijn in het experimentenprogramma nog niet naar voren gekomen.
- Gebrek aan vertrouwen: eind november komt een boekje uit met informatie hierover.
- Regelgeving: budgetten en regelgeving zijn belangrijk, hoe dat moet gebeuren is niet aan bod gekomen binnen het experimentenprogramma.
- Verschillende snelheden: koppeling van geldstromen is aangestipt, maar moeten nog slagen op worden gemaakt. Lessen hoe je een lerende organisatie wordt stond centraal in het programma. Dit wordt nog geëvalueerd.
- Integraliteit: wanneer is dit een meerwaarde en wanneer is er meer sprake van koppelkansen?
- Stijgende energieprijzen: op het eind van het experimentenprogramma zijn de energieprijzen plotseling gestegen. In de eindrapportage zal worden geprobeerd om hierop aan te sluiten en aanbevelingen te doen over de ontwikkelingen.
- Algemeen: geprobeerd wordt om de rapportage van het experimentenprogramma te laten aansluiten bij de vraagstukken van met name werklijn 1.

Tilburg geeft een focus op vijf punten aan vanuit de vraagstukken:

- Financiële mogelijkheden/pakketten (neem een cadeautje mee naar bewoners)
- Integrale aanpak
- Benutten van kansen
- Wegnemen belemmerende regelgeving

Creëren van vertrouwen in de overheid. De ingang via de energietransitie is belangrijk. De energietransitie kan de aanleiding zijn om verder in gesprek te komen over wat er nog meer achter de voordeur speelt.

Vraag die uit de gesprekken volgt: Op welke manier kunnen we de doorbraakmethode benutten voor vragen die in de energietransitie spelen? IPW wordt nu ingezet in heel kwetsbare situaties. Nog een koppeling met de energietransitie.

4. Afsluiting

De verdeling in vijf hoofdthema's zoals genoemd door Tilburg kunnen we gebruiken om de focus aan te brengen in de vraagstukken.

Op 4 november vindt een plenaire sessie plaats in Utrecht waarin we tot een verdere aanscherping willen komen met elkaar.

Als er suggesties en/of behoeften zijn voor de ambassadeurs, zijn de steden welkom om hier hun visie en ideeën over te geven.